

Samenwerken bevalt beter

Voor goede gezondheidsuitkomsten zijn richtlijnen en protocollen op zichzelf niet voldoende. Voor het verbeteren van de communicatie en samenwerking tussen zorgverleners en tussen zorgverleners en (aanstaande) ouders is het belangrijk te kijken naar de dagelijkse werkelijkheid in de praktijk, waar in veel opzichten al goed wordt samengewerkt.

Dit onderzoeksproject was een aanvulling op de expliciete samenwerking van het Verloskundig Consortium Limburg door te focussen op impliciete communicatie en samenwerking. Via een literatuurstudie is gekeken naar een

theoretische onderbouwing. Daarna volgde een kwalitatieve etnografische studie met gebruik van video reflexiviteit naar de communicatie en samenwerking tussen medische zorgverleners onderling en tussen medische zorgverleners en (aanstaande) ouders. Dit gebeurde met observaties in ziekenhuizen en verloskundige praktijken en reflectieve groepsbijeenkomsten van de zorgverleners onderling en reflectieve groepsbijeenkomsten samen met (aanstaande) ouders. Onderzoekers, zorgverleners en cliënten zijn co-onderzoekers van de sterktes (en zwaktes) van de dagelijkse communicatie en samenwerking.

Doel onderzoek

Het doel van het onderzoek was ideeën te ontwikkelen voor vernieuwing en verbetering van de samenwerking in de verloskundige zorg vanuit de bestaande praktijk: exnovatie.

Resultaten

Het onderzoek maakt duidelijk dat informele strategieën goede communicatie en samenwerking in de geboortezorg bevorderen. Deze strategieën omvatten "verbaal werk" – small talk en humor – en "werk voorbij woorden" – elkaar kennen en vertrouwen, en het gebruik van kijken en zien, aanraken, geluid en non-verbale gebaren. De strategieën verminderen de stress van (aanstaand) ouderschap en van zorg geven en ontvangen. Ze bevorderen de verbinding tussen ouders en zorgverleners.

De analyse van hoe zorgverleners dit doen, laat zien dat goede communicatie en samenwerking "paradoxale zorg" met zich meebrengt, zo delen zorgverleners persoonlijke ervaringen terwijl ze professioneel blijven. Ze handelen ontspannen terwijl ze strikt

zijn. Ze zijn aardig en tegelijk beslist. Elkaar kennen en vertrouwen helpt hen bij het interpreteren van non-verbale signalen, communicatie afstemmen, open en eerlijk zijn en feedback geven en krijgen. Via het sensitief balanceren en doseren van formeel en informeel gedrag, gelach en ernst en functionele en attente aanrakingen proberen de zorgverleners de ouders vertrouwen en veiligheid te bieden in de voorbereiding op de geboorte. Relationale continuïteit is niet alleen van waarde voor zorgrelaties, maar ook voor interprofessionele relaties.

De conclusie van de onderzoekers is dat erkenning en versterking van paradoxale zorgvaardigheden zorgverleners kan helpen om de benodigde competenties te ontwikkelen voor de veranderende eisen van de geboortezorg.

Bijdrage visie lectoraat

Dit project is gericht op verbetering van de communicatie en samenwerking in de geboortezorg met als doel een gezonde start voor een nieuw leven van kinderen en hun ouders. Het sluit aan bij dialoog-gestuurde zorg en cliëntparticipatie in zorg en onderzoek. Het project is interdisciplinair waarin (aanstaande) ouders een gelijkwaardige positie innemen naast onderzoekers en zorgverleners.

Impact

Het project heeft kennis en inzichten opgeleverd voor de verbetering van de samenwerking en communicatie in de geboortezorg.

Lectoraat Midwifery Science

Het lectoraat Midwifery Science wil de fysiologische zwangerschap en geboorte bevorderen met als doel een gezonde start van een nieuw leven voor kinderen en hun ouders. Wij doen dit door het vormgeven en uitvoeren van interdisciplinaire projecten en onderzoek in samenwerking met verschillende partners en disciplines in de geboortezorg zoals verloskundigen, andere zorgverleners en (aanstaande) ouders.

Projectteam

dr. Irene Korstjens

dr. Jessica Mesman

(Universiteit Maastricht)

prof. dr. Marianne Nieuwenhuijze

(lector)

prof. dr. Raymond de Vries

Looptijd

1 september 2012 - 15 maart 2017

Financiering

Academie Verloskunde Maastricht,
Zuyd Hogeschool

**ZU
YD**

Contact

prof. dr. Marianne Nieuwenhuijze

m.nieuwenhuijze@av-m.nl

www.av-m.nl/lectoraat

Samenwerkingspartners

Verloskundig Consortium Limburg, Maastricht Universitair Medisch Centrum, Kring van verloskundigen Maastricht, Zuyderland Medisch Centrum te Sittard-Geleen, Kring van verloskundigen Westelijke Mijnstreek.